

## การสร้างเครือข่ายอาสาสมัครด้วยกิจกรรมยางยืด Volunteering network with rubber bands invention Activity

ดร.เมธี ธรรมวัฒนา\*

ดร.แดน ทองอินทร์\*\*

### บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาการสร้างเครือข่ายจิตอาสายางยืด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นอาสาสมัครที่มาร่วมงานกิจกรรมยางยืดเปลี่ยนชีวิต จำนวน 83 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย สรุปผลการวิจัยพบว่า 1) เหตุผลของการเลือกทำงานจิตอาสายางยืด ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าอยากใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รองลงมาบอกว่ากิจกรรมมีประโยชน์กับตนเองและผู้อื่น สามารถนำไปใช้ได้จริง และอยากมาทำงานจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่น 2) สิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมยางยืดเปลี่ยนชีวิต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่าได้รับความรู้วิธีการทำยางยืด การออกกำลังกาย ความสุขใจ ผู้ให้ทั้งจิตใจ แร่กาย โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน และได้เพื่อนใหม่ 3) หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมจิตอาสายางยืด ผู้ตอบแบบสอบถามจะกลับไปทำแจก หรือสอนผู้อื่นครอบครัว ญาติ รองลงมาจะสอนเพื่อนทำ และทำยางยืดไว้ใช้เอง 4) ความกล้าที่จะถักยางยืดไปแจกและสาธิตให้ผู้ที่เราไม่รู้จักหรือไม่ พบว่า ส่วนใหญ่มีความกล้าที่จะถักยางยืดไปแจก 5) อยากจะให้ผู้จัดการกิจกรรมช่วยเหลือสิ่งใด ผู้ตอบแบบสอบถามระบุ ในด้านการทำยางยืดเพิ่มอีกหลายๆ แบบ รองลงมาอยากที่จะให้ไปสอนทำยางยืดในสถานที่ต่างๆ และอยากให้มีการจัดกิจกรรมบ่อยๆ 6) ความพึงพอใจการจัดกิจกรรม พบว่า ส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับดีมาก

### ABSTRACT

The proposes of this research was to 1) study the Volunteering network with rubber bands invention. Study sampling were 83 volunteers by simple random sampling, It was found that 1) The reasons for chose the rubber bands invention volunteer activities most of them explained that they want to spend their free time. Secondly, they said that the activities were beneficial to themselves and others. Can be used and wanted to do volunteer again. 2) What has been gained from participating in the the rubber bands invention volunteer activity? Respondents identified the following activities: Knowledge of how to make rubber bands invention, enjoy the exercise the mind and body, get any new friends 3) After do the volunteer activities. Respondents will distribute or teach other families, relatives, mostly to teach friends to do that. 4) Are you brave to distribute and demonstrate to the people do rubber bands invention?, the most brave to make rubber bands invention and give that, 5) What do you want organizer to do? The trainer will assist the volunteers demonstration to make more items of invention, the secondary volunteer want to get in activities in other places. 6) Satisfaction of the activities was found that the satisfaction was very good.

\*อาจารย์ประจำภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

\*\*ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยบูรพา

## บทนำ

“...ประโยชน์หรือการสร้างสรรค์ในทางที่ดีนั้น จะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยการลงมือทำ หมายความว่า จะต้องนำความรู้ความสามารถที่มีอยู่นั้นมาใช้งาน ลงมือใช้เมื่อไร เพียงใด ประโยชน์ก็เกิดเมื่อนั้น เพียงนั้น เมื่อยังไม่ลงมือทำ ประโยชน์ก็ยังไม่เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นถึงหากจะมีความรู้ความสามารถมากมายสักเพียงใด ถ้าไม่นำมาลงมือทำ ก็ปราศจากประโยชน์บ้านเมืองของเราในเวลาขึ้นอยู่กับสภาพที่ต้องพัฒนาหรือปรับปรุง ตัวเองอย่างรวดเร็วในทุกๆ ทาง เพื่อให้สามารถก้าวไปทันผู้อื่นเขาได้อย่างมั่นคงและปลอดภัย ทุกคน โดยเฉพาะ ผู้มีความรู้ จึงต้องชวนชวนทำงานให้เต็มกำลัง...” (พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ ผู้สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร, 29 กรกฎาคม 2524)

การทำงานจิตอาสา เราได้ยินกันบ่อยครั้งเมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ ที่ทำให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิต ทรัพย์สินของผู้คนในพื้นที่ต่างๆ ก็จะมีเหล่าจิตอาสาไปช่วยเหลือ จิตอาสาที่มีที่มาจากความร่วมมือกันของคำสองคำ คือคำว่า “จิต” และคำว่า “อาสา” คำว่า จิต หมายถึง จิตใจหรือความรู้สึกนึกคิด ส่วนอาสานั้น หมายถึง ความหวัง ความมั่นหมาย ความต้องการ ความอยาก ทำโดยเต็มใจ สมัคร โดยไม่มีผู้ใดบังคับ เมื่อนำสองคำมา รวมกันก็กลายเป็นจิตอาสา ซึ่งหมายถึง ความอยากที่จะกระทำให้สิ่งที่เป็นการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความสมัครใจ นอกจากนั้น การเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยสามารถสรุปพฤติกรรมของผู้มีจิตอาสาได้ ดังนี้ มีจิตใจเมตตาและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น เข้าช่วยเหลือ หรืออำนวยความสะดวกเท่าที่ตนเองสามารถทำได้ ทั้งกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังใจโดยไม่หวังผลตอบแทน หรือกระทั่งการให้ความรู้คำแนะนำ ล้วนแล้วแต่เป็นการช่วยเหลืออย่างจิตอาสาทั้งสิ้น มีจิตใจเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เสียสละเวลาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม มีจิตใจมุ่งมั่นเพื่อพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น มีพฤติกรรมที่ใฝ่หาความรู้และเพียรพยายามที่จะแก้ไขปัญหาของส่วนรวม โดยไม่ขัดกับระเบียบวินัย กฎหมาย และศีลธรรมอันดีงาม รวมถึงการเข้าร่วมหรือให้ความร่วมมือกับชุมชนหรือสังคม ช่วยเป็นหูเป็นตาดูแลรักษาสมบัติที่เป็นของส่วนรวมเท่าที่ตนทำได้ เคารพสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น กิจกรรมจิตอาสา “ยางยืดเปลี่ยนชีวิต” ก่อตั้งโดย ดร.เมธี ธรรมวัฒนา ในปี พ.ศ. 2556 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสอน การประดิษฐ์ยางยืด และสิ่งประดิษฐ์อื่นๆ รวมถึงการสร้างแรงบันดาลใจในการทำความคิดให้ผู้อื่น จากผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือจากอาสาสมัครเมื่อคราวประสบอุทกภัยปลายปี พ.ศ. 2554 เกิดแรงบันดาลใจที่อยากจะเป็น ผู้ให้ด้วยการทำงานอาสา “ยางยืดเปลี่ยนชีวิต” ริเริ่มเมื่อปี พ.ศ. 2556 โดยมีความเป็นมาจากผู้ร่วมกิจกรรมจิตอาสาที่ผันตนเองมาเป็นผู้จัดกิจกรรม เพียงเพราะเห็นความสุขมากมายจากการเป็นผู้จัดกิจกรรมจิตอาสาท่าน หนึ่ง จึงพยายามคิดทำกิจกรรมจิตอาสาในแบบอื่นๆ ที่ยังไม่มีใครทำ จึงได้ศึกษา ทดลองทำอุปกรณ์ สิ่งประดิษฐ์ยางยืดแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับผู้ป่วยในโรงพยาบาลที่ต้องการการกายภาพบำบัด และทดลอง แจกใช้กับผู้ป่วยในโรงพยาบาลรามาริบัติก่อน ปรากฏว่าได้ผลตอบรับดีมากจากผู้ใช้งาน ทำให้เกิดการ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นในการสร้างสรรค์กิจกรรมจิตอาสาให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมจิตอาสาอย่างต่อเนื่อง

## วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครกิจกรรมยางยืด

## ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ อาสาสมัครจิตอาสาที่มาร่วมงานกิจกรรมยางยืดเปลี่ยนชีวิต จำนวน 100 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาสาสมัครจิตอาสาที่มาร่วมงานกิจกรรมยางยืดเปลี่ยนชีวิต จำนวน 83 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย

## วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

แจกแบบสอบถาม และเก็บแบบสอบถามหลังเสร็จสิ้นกิจกรรม

## สถิติที่ใช้

ในงานวิจัยครั้งนี้ ใช้จำนวน ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

## ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบข้อมูลการดำเนินการจัดกิจกรรมยางยืด
2. ได้ทราบข้อมูลทั่วไปของอาสาสมัครจิตอาสาที่มาร่วมกิจกรรม
3. ได้ทราบการสร้างเครือข่ายอาสาสมัคร
4. ได้ทราบความพึงพอใจของการจัดกิจกรรม

## นิยามศัพท์

อาสาสมัคร หมายถึง ประชาชนที่เข้าร่วมงานกิจกรรมยางยืดเปลี่ยนชีวิต ณ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ (สวนโมกข์ กรุงเทพฯ)

ยางยืด หมายถึง สิ่งประดิษฐ์ที่ประกอบด้วยวัสดุต่างๆ รอบตัว ได้แก่ ยางยืด ท่อพีวีซี สายยาง เชือก หรืออื่นๆ ที่คิดค้นโดย ดร.เมธี ธรรมวัฒนา

กิจกรรมยางยืดเปลี่ยนชีวิต หมายถึง งานจิตอาสาที่เป็นการรวมตัวของอาสาสมัครจิตอาสาเพื่อเรียนรู้ทักษะการประดิษฐ์สิ่งของในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำไปมอบให้ผู้ที่ต้องการ ซึ่งได้แก่ ผู้ป่วย ผู้สูงอายุตามสถานสงเคราะห์ คนพิการ เด็กพิเศษ ฯ

## การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานทางกรอบแนวคิด และทฤษฎีที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

### 1. ความสำคัญของจิตอาสา

1.1 ทำให้บุคคลมีความคิดขั้นสูงช่วยยกระดับจิตใจที่เปี่ยมไปด้วยเมตตา เพราะจิตอาสามุ่งเน้นการให้มากกว่าการรับ ทำให้ได้พบความสุขที่เกิดจากการให้ ซึ่งเป็นความสุขที่มีคุณค่ากว่าความสุขที่เกิดจากการได้รับ

1.2 บุคคลที่มีจิตอาสาย่อมเป็นที่รักใคร่ของบุคคลรอบข้าง เพราะมองเห็นคุณค่าในความคิดที่มีอยู่ในบุคคลนั้น มากกว่ามูลค่าของทรัพย์สินใดๆ นอกจากนี้ยังเป็นการผูกมิตรแท้ได้อย่างยั่งยืน

1.3 ทำให้สังคมมีการแบ่งปัน การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันดูแลรักษาสิ่งของสาธารณะเพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งสิ่งแวดล้อมรอบตัว

1.4 ทำให้สังคมน่าอยู่และเป็นสังคมคุณภาพที่ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้ พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

## 2. ความสัมพันธ์ระหว่างจิตอาสาและจิตสาธารณะ

จิตอาสา (volunteer spirit) หมายถึง จิตใจที่คิดช่วยเหลือผู้อื่น จิตใจที่เป็นผู้ให้ เช่น ให้สิ่งของ ให้เงิน ให้ความช่วยเหลือด้วยกำลังร่างกาย แรงสมอง ซึ่งเป็นการเสียสละ สิ่งของตนเองมี แม้กระทั่งเวลา โดยมีปัญหาเป็นเครื่องกำกับ เป็นการกระทำที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ส่งผลให้แสดงพฤติกรรมหลัก 3 ด้าน ได้แก่

1) การช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน 2) การเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และ 3) การมุ่งมั่นพัฒนาสิ่งรอบตัวให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

จิตสาธารณะ (public mind) บางครั้งอาจใช้คำว่า จิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง จิตใจที่คำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน คำนึงถึงบุคคลอื่นที่ต่างมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียวกัน รวมทั้ง มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ประหยัด และมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ส่งผลทำให้แสดงพฤติกรรมหลัก 3 ด้าน ได้แก่ 1) การงดเว้นการกระทำที่จะส่งผลทำให้เกิดความชำรุดเสียหายของทรัพย์สินส่วนรวม 2) การมีส่วนร่วมดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนรวม และ 3) การเคารพสิทธิของบุคคลอื่นในการใช้ทรัพย์สินส่วนรวม บางครั้งหมายถึงจิตอาสา การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจิตอาสาและจิตสาธารณะ ถ้าใช้มุมมองของการคิดที่เป็นระบบ ไม่มองแยกส่วน จะพบว่าจิตอาสาและจิตสาธารณะเป็นสิ่งที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน การมี จิตอาสาทำให้แสดงพฤติกรรมออกมาซึ่งอาจเป็นประโยชน์ในระดับส่วนบุคคลหรือในระดับส่วนรวม ถ้าเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมสิ่งนั้นจะกลายเป็นจิตสาธารณะ ส่วนการมีจิตสาธารณะบางครั้งต้องอาศัยจิตอาสาเป็นสิ่งกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมเช่นกัน

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์พฤติกรรมสำคัญของจิตอาสาและจิตสาธารณะ พบว่า ทั้งจิตอาสาและจิตสาธารณะมีองค์ประกอบที่เป็นรากฐานร่วมกัน 3 ประการ ได้แก่ 1) การให้ 2) การไม่เบียดเบียน และ 3) การมุ่งประโยชน์

## 3. แนวคิดการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมจิตอาสา

การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลได้รับความรัก ความเอาใจใส่ เห็นคุณค่า ได้รับการยกย่อง มีความผูกพันซึ่งกันและกัน มีความรู้สึกเป็นส่วนร่วมในสังคมเดียวกัน (ธิดาชนก วงศ์พิทักษ์, 2556) โดยการสนับสนุนทางสังคมต่อพฤติกรรมจิตอาสาจะมีลักษณะเป็นการสนับสนุนจัดกิจกรรมทำให้เกิดเป้าหมายอันเป็นการพัฒนาพฤติกรรมจิตอาสาให้เกิดขึ้นได้ ดังที่ผลงานวิจัยของ ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพ็ชร และคณะ (2553, หน้า 53) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์เป็นอันดับที่สองรองจากแรงจูงใจการทำกิจกรรมจิตอาสา

## ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (n = 83)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
หญิง	63	75.9
ชาย	19	22.9
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	7	8.4
20-30 ปี	27	32.5
31-40 ปี	32	38.6
41-50 ปี	9	10.8
50 ปีขึ้นไป	7	8.4
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	2	2.4
มัธยมศึกษา	18	21.7
ปริญญาตรี	48	57.8
สูงกว่าปริญญาตรี	15	18.1
4. ทราบข่าวการจัดงานมาจาก		
ธนาคารจิตอาสา	28	33.7
เพื่อน และผู้อื่น	23	27.9
Facebook	11	13.2
Website	11	13.2
เครือข่ายจิตอาสา	6	7.2
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา	2	2.4
วิทยุศึกษา	2	2.4
5. สถานะ		
พนักงาน	37	44.6
ข้าราชการ	7	8.4
ธุรกิจส่วนตัว	8	9.6
นักเรียน นักศึกษา	19	22.9
อื่นๆ ได้แก่ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	12	14.5
พนักงาน องค์กรมหาชน ลูกจ้างรัฐบาล ข้าราชการ บำนาญ ครูเอกชน		
6. ท่านทราบหรือไม่ว่ายังมีประโยชน์		
มากมาย	53	63.9
ทราบ	17	20.5
ไม่แน่ใจ	10	12.0
ไม่ทราบ		

## สรุปผล

1. เหตุผลของการเลือกทำงานจิตอาสาที่ยืด ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าอยากใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รองลงมา บอกว่ากิจกรรมมีประโยชน์กับตนเองและผู้อื่น สามารถนำไปใช้ได้จริง และอยากมาทำงานจิตอาสา ช่วยเหลือผู้อื่น
2. สิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่ยืดเปลี่ยนชีวิตพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามระบุสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรม 3 อันดับแรกดังนี้ 1) ได้ความรู้วิธีการทำอย่างยืด การออกกำลังกาย 2) ความสุขใจ ผู้ให้ทั้งจิตใจ แรงกาย โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน 3) ได้เพื่อนใหม่
3. หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมจิตอาสาที่ยืดฯ ผู้ตอบแบบสอบถามจะกลับไปทำอย่างยืดแจก หรือสอนผู้อื่น ครอบครัว ญาติ รองลงมาจะสอนเพื่อนทำ และทำอย่างยืดไว้ใช้เอง ตามลำดับ
4. ความกล้าที่จะถักอย่างยืดไปแจกและสาธิตให้ผู้ที่เราไม่รู้จักหรือไม่ พบว่า ส่วนใหญ่กล้า รองลงมาไม่แน่ใจ และไม่กล้ามีเพียง 1 คน
5. อยากจะให้ผู้จัดกิจกรรมช่วยเหลือท่านในการทำจิตอาสาที่ยืดใน ส่วน การสาธิตทำอย่างยืดอีกหลายๆ แบบ รองลงมาอยากที่จะให้ไปสอนทำอย่างยืดในสถานที่ต่างๆ และอยากให้มีการจัดกิจกรรมบ่อยๆ
6. ความพึงพอใจการจัดกิจกรรม พบว่า ส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับดีมาก รองลงมาในระดับดี

## อภิปรายผล

1. เหตุผล และสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมจิตอาสาที่ยืด ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าอันดับแรกว่า อยากใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รองลงมาคือ บอกว่ากิจกรรมมีประโยชน์กับตนเองและผู้อื่น สามารถนำไปใช้ได้จริง และอยากมาทำงานจิตอาสา ช่วยเหลือผู้อื่น อาจเนื่องมาจากการทำงานจิตอาสาเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อผู้ทำ ผู้อื่น และสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธราดล โพรังพนม (2554) สิ่งตอบแทนจากการเป็นอาสาสมัครตามทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม: กรณีศึกษาอาสาสมัครชาวญี่ปุ่นในมูลนิธิบ้านร่มไทร พบว่าสิ่งที่อาสาสมัครได้รับนั้นมีประโยชน์ต่อตนเอง และสังคมคือสามารถเป็นตัวอย่างที่ดี และเป็นสื่อการในการสร้างความเข้าใจให้คนในสังคมได้รับรู้ได้ ส่วนที่อาสาสมัครระบุสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่ยืดเปลี่ยนชีวิต ได้แก่ 1) ได้ความรู้วิธีการทำอย่างยืด การออกกำลังกาย 2) ความสุขใจ ผู้ให้ทั้งจิตใจ แรงกาย โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน 3) ได้เพื่อนใหม่ อาจเนื่องมาจากการเข้าร่วมกิจกรรมใดๆ ย่อมได้รับความรู้ ทักษะใหม่ๆ ได้เพื่อนใหม่ ดังที่ จรรยา สุวรรณทัต และดวงเดือน พันธมนาวิน (2527, หน้า 169-173) ได้กล่าวถึง ความต้องการและความสนใจของวัยรุ่นไว้ข้อหนึ่งว่า ความต้องการและความสนใจในการทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม
2. หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมจิตอาสาที่ยืดฯ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมระบุว่าอยากกลับไปทำอย่างยืดแจกหรือสอนผู้อื่น ครอบครัว ญาติ เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาจะสอนเพื่อนทำ และทำอย่างยืดไว้ใช้เอง เนื่องจากสิ่งประดิษฐ์ที่ยืดเปลี่ยนชีวิตเป็นส่วนประกอบที่เป็นวัสดุง่าย ๆ ได้แก่ ท่อพีวีซี หนังสือนิตยสาร และไม้หนีบผ้า ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีราคาไม่แพง และสามารถซื้อหาได้ทั่วไป
3. ความกล้าที่จะถักอย่างยืดไปแจกและสาธิตให้ผู้ที่เราไม่รู้จัก พบว่า ส่วนใหญ่ กล้าที่จะไปแจกอย่างยืดให้ผู้อื่น อาจเนื่องมาจากส่วนใหญ่ระบุว่าจะนำไปมอบให้พ่อแม่ ญาติ เพื่อน รวมถึงคนที่รู้จัก ซึ่งง่ายต่อการนำไปมอบให้ ดังเช่น จิตรา แสงวัฒนาฤกษ์, พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส และชนทอง วัฒนประดิษฐ์ (2560) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์แนวทางการทำงานจิตอาสาของสมาชิกสโมสรโรตารีพระนารายณ์ลพบุรีตามแนวพุทธสันติวิธี พบว่า จิตอาสาของสมาชิกสโมสรโรตารีพระนารายณ์ลพบุรี มุ่งสร้างประโยชน์สุขต่อเพื่อนมนุษย์ และใช้หลักสังคหวัตถุ 4 คือ ทาน การให้ เช่นเดียวกับกิจกรรมที่ยืดที่มุ่งสร้างกลุ่มแห่งการให้ ย่างยืดแก่ผู้ที่ต้องการ

4. อยากจะให้ผู้จัดกิจกรรมช่วยเหลือท่านในการทำจิตอาสาที่ยืดในส่วน การสาธิตทำอย่างยืดเพิ่มอีกหลายๆ แบบ รองลงมาอยากที่จะให้ไปสอนทำอย่างยืดในสถานที่ต่างๆ และอยากให้มีการจัดกิจกรรมบ่อยๆ อาจเนื่องมาจากสิ่งประดิษฐ์อย่างยืดมีมากกว่า 49 แบบ จึงทำให้อาสาสมัครสนใจที่จะเรียนรู้ทำในแบบอื่นๆ นอกจากนี้ยังมีความต้องการให้ไปจัดกิจกรรมในสถานที่อื่นๆ เนื่องจากกิจกรรมอย่างยืดเปลี่ยนชีวิตจัด ณ หอจดหมายเหตุดุพทุททาส อินทปัญญา (สวนโมกข์ กรุงเทพฯ) เพียงทีเดียว และจัดเพียงเดือนละครั้ง ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้จัดนอกสถานที่อื่น และจัดให้บ่อยครั้งขึ้น

5. ความพึงพอใจการจัดกิจกรรม พบว่า ส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับดีมาก อาจจะเป็นเนื่องมาจากกิจกรรมอย่างยืดเปลี่ยนชีวิตเป็นกิจกรรมการประดิษฐ์ และนำไปมอบให้ผู้อื่นที่ต้องการ เป็นการสร้างคุณค่าให้ตนเองที่สำคัญโดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะรับรู้ได้ทันทีเมื่อทำอย่างยืดและไปมอบหลังเสร็จสิ้นกิจกรรม ทรายดลโพธิ์พนม (2554) พบว่า สิ่งตอบแทนอาสาสมัครในมูลนิธิบ้านร่มไทร คือ ด้านการเห็นคุณค่าในตัวเอง และการเห็นคุณค่าในการทำ เพื่อคนอื่น

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. การจัด การประชาสัมพันธ์กิจกรรมจิตอาสาผู้จัดจำเป็นต้องสื่อสาร อธิบายถึงประโยชน์ การนำไปใช้ได้จริง และเป็นการช่วยเหลือผู้อื่นได้ เพราะเป็น 3 เหตุผลแรกที่จิตอาสา อาสาสมัครพิจารณาก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

2. หลังเสร็จสิ้นกิจกรรมผู้จัดกิจกรรมควรสร้างแรงบันดาลใจเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกลับไปต่อยอดการทำสิ่งดีๆ ให้ผู้อื่น

3. การทำกิจกรรมจิตอาสาที่เกี่ยวข้องกับงานประดิษฐ์ ผู้จัดควรมีการสอนทำสิ่งๆ ต่างที่หลายๆ รูปแบบ เนื่องจากอาสาสมัครที่มาร่วมกิจกรรมมีความสนใจใคร่รู้ที่หลากหลาย

### ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาติดกลุ่มคนจิตอาสาในระยะหลังเข้าร่วมกิจกรรม ในระยะ 3 - 6 - 12 เดือน

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างเครือข่ายกิจกรรม

## เอกสารอ้างอิง

กัลยกร วรกุลสถฐานีย์. (2551). การรับรู้พฤติกรรมที่มีต่อจิตสำนึกสาธารณะและการสื่อสารการตลาดที่มีประสิทธิภาพต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับจิตสำนึกสาธารณะของเยาวชน. รายงาน

การวิจัยคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). *โรงเรียนสร้างคนมีจิตสาธารณะ*. การศึกษา. 2000

จรรยา สุวรรณทัต และดวงเดือน พันธุมนาวิ. (2527). *พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ:

ไทยวัฒนาพานิช.

จักรพันธ์ ทิพย์วงศ์ และนิพนธ์ ศศิธรเสาวภา. (2559). *ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของจิตอาสา*

*อาสาสมัครดินแดนชุดปฏิบัติการนรสิงห์ อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี*. ใน การประชุมวิชาการเสนอ

ผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา หน้า 381-391.

- จิตติยา วาจี. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จิตรา แสงวัฒนาฤกษ์, พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส และชั้นทอง วัฒนประดิษฐ์. (2560). แนวทางการทำงานจิตอาสาของสมาชิกสโมสรโรตารีพระนารายณ์ลพบุรีตามแนวพุทธสันติวิธี. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 5(2), 86-96.
- ชาย โพธิสิตา และคณะ. (2540). *จิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ: ศึกษากรณีกรุงเทพมหานคร*. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธราดล โฟรังพนม. (2554). *สิ่งตอบแทนจากการเป็นอาสาสมัครตามทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม: กรณีศึกษาอาสาสมัครชาวญี่ปุ่นในมูลนิธิบ้านร่มไทร*. ปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ธิดาชนก วงศ์พิทักษ์. (2556). *ปัจจัยจิตสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชร และคณะ. (2553). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. *วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์*, 3(1), 9-16.
- พรรษา เอกพรประสิทธิ์. (2559). ผลการใช้รูปแบบกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. *วารสารวิทยาการวิจัยและวิทยาการทางปัญญา*, 14(1), 87-99.
- พระไพศาล วิสาโล. (2550). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการจัดการความดี* ศึกษากรณีมูลนิธิพุทธอื้อจี้. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้น.
- วิมลพรรณ อากาศ และเนริศา ชัยศุภมงคลลาภ. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับพฤติกรรมจิตอาสาของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร*. รายงานการวิจัยคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- Tucker, W. J. (2009). *Public Mindedness an Aspect of Citizenship Considered*. BilioLife Publisher.